

Jij • Ik • Wij • SP •

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010-2014

SP-NIJMEGEN

**VERDER BOUWEN
AAN ONZE
SOCIALE STAD**

NIJMEGEN.SP.NL

CONTACT

SP Nijmegen
Molenweg 95
6543 VA Nijmegen

024-3229388
nijmegen@sp.nl

nijmegen.sp.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1: Wijken	6
Goede voorzieningen in de wijken voor jong en oud.....	6
Investeren in wijk economie voor leefbare buurten.....	6
Achterstallig onderhoud en ongewenst groen aanpakken.....	6
Nijmegen wordt nog schoner.....	7
Overlast en criminaliteit in de wijk aanpakken en voorkomen.....	7
Bewoners staan centraal.....	7
Hoofdstuk 2: Wonen	9
Deltaplan voor betaalbare huurwoningen.....	9
Sociale huurwoningen alleen voor de doelgroep.....	9
Stop sloop van huurwoningen.....	10
Huurwoningen energiezuinig renoveren.....	10
Verkoop huurwoningen inzetten voor nieuwbouw.....	10
Stop tweedeling 'witte' en 'zwarte' wijken.....	10
Nog eens 1000 studentenwoningen er bij.....	10
Voor ouderen nog eens 1000 passende woningen er bij.....	11
Spaar groene plekken in de stad.....	11
Meer aandacht voor beeldkwaliteit met minder bureaucratie.....	11
Hoofdstuk 3: Werk	12
Werk voor iedereen, om te beginnen voor alle jongeren.....	12
Geen ontslagen in de gesubsidieerde arbeid.....	13
Personeel afspiegeling van de bevolking.....	13
Een goed klimaat voor ondernemers.....	13
Sterke centrummarkt en impuls voor wijkmarkten.....	14
Hoofdstuk 4: Inkomen en Zorg	15
Niet bezuinigen op minimabeleid, iedereen moet krijgen waar ie recht op heeft.....	15
Geen zorgen meer over zorg.....	15
Positie van gehandicapten verbeteren.....	16
Maximale ondersteuning voor mantelzorgers.....	17
Behoud hobbywerkplaatsen.....	17
Daklozen onder dak en perspectief voor drugsverslaafden.....	17
Zorg voor probleemgezinnen.....	17
Speciale aandacht voor dakloze jongeren.....	18
Hoofdstuk 5: Verkeer en Milieu	19
Openbaar Vervoer verder verbeteren.....	19
Bevorder het fietsgebruik.....	19
Verbeteren bereikbaarheid en doorstroming verkeer.....	20
Voldoende parkeerruimte in en buiten het centrum.....	20
Veilig verkeer.....	20
Schone lucht.....	21
Energiezuinige en klimaatvriendelijke stad.....	21
Plastic afval beter scheiden.....	21
Heumensoord niet verkopen.....	22
Hoofdstuk 6: Cultuur	23

De inhoud van cultuur weer centraal	23
Geen bezuiniging bibliotheekfilialen, nieuw filiaal in Meijhorst	24
Cultuur(educatie) bereikbaar, ook voor lage inkomens	24
Cultuurhistorie zichtbaar maken	24
Hoofdstuk 7: Onderwijs en Sport	26
Open wijksschool het hart van de buurt	26
Vershil tussen kansrijke en kansarme scholen heffen we op	26
Offensief tegen achterstand en achterstelling	27
Beroepsonderwijs verdient beter	27
Schoolfonds voor lagere inkomens blijft in stand.....	27
Laat kinderen en jongeren samen sporten	27
Tweede ring voor Goffertstadion	28
Topsporthal voor Nijmegen niet noodzakelijk bij Goffertstadion	28
Hoofdstuk 8: Financiën en Bestuur.....	29
Sterkste schouders zwaarste lasten.....	29
Gemiddelde gemeentelijke lasten in Nijmegen	29
Hoe gaan we alles betalen	29
Raadsleden snijden in eigen vlees	30
Stadsregio democratisch kiezen.....	30

VOORWOORD

In Nijmegen staan de laatste acht jaar SP-wethouders aan het roer van de stad. En dat is niet zonder resultaat. Sinds de SP in het gemeentebestuur zit is er voor het eerst echt aandacht voor de wijken. De voorzieningen voor jong en oud hebben we op peil gebracht. In alle wijken zijn er nu speeltuintjes voor de kinderen en speelveldjes voor de jeugd. Er zijn jeugdhonken bijgekomen, nieuwe wijkfilialen van de bibliotheek neergezet en bijna alle sportclubs hebben nu goede faciliteiten. De verloedering in de wijken is écht een halt toegeroepen, het aantal vernielingen is bijna gehalveerd. De stad is een stuk schoner dan acht jaar geleden, het groenonderhoud is duidelijk verbeterd en klacht nummer één 'hondenpoep' wordt nu echt aangepakt. De veiligheid in de wijken is met sprongen vooruit gegaan en het aantal mensen dat meedoet met buurtactiviteiten flink gestegen. Maar boven alles, bewoners hebben nu écht wat te vertellen over hun wijk: of het nu gaat om speelvoorzieningen, het groenonderhoud, de verkeersveiligheid, de leefbaarheid of de veiligheid in de buurt. Niet voor niets oordeelt de Nijmeegse bevolking dat de wijken op alle fronten beter af zijn dan een aantal jaren geleden.

Ook in de stad hebben we de afgelopen jaren forse vooruitgang geboekt. Zo kwam er gratis openbaar vervoer voor ouderen. En kinderen uit arme gezinnen kunnen nu zonder financiële drempels meedoen aan schoolactiviteiten, sport en cultuureducatie. Vier jaar geleden hebben we gezegd: jongeren onder de 27 jaar zijn aan het werk of volgen een opleiding naar werk. Vorig jaar was de jeugdwerkloosheid in Nijmegen bijna tot nul gereduceerd en het aantal mensen met een uitkering was gedaald tot een historisch laagtepunt. Inmiddels loopt de werkloosheid door de crisis weer wat op, maar we doen het nog steeds een stuk beter dan veel andere steden. Vier jaar geleden hebben we gezegd dat er 3000 betaalbare huurwoningen bij moeten komen. Die woningen staan voor de komende jaren grotendeels in de planning, al dreigt de crisis nu wel roet in het eten te gooien. Voor studenten hebben we de afgelopen jaren duizend woningen gerealiseerd en de komende vijf jaar komen er opnieuw duizend studentenwoningen bij. En verder hebben we met woningcorporaties en scholen harde afspraken gemaakt om verdergaande tweedeling in de stad tussen arm en rijk en wit en zwart tegen te gaan. We koersen op gemengde wijken en gemengde scholen.

Het kabinet Balkenende-Bos gaat binnenkort grof bezuinigen, ook op gemeenten. Alle partijen zijn al stiekem aan het kijken in welke voorzieningen ze het mes willen zetten. Wij doen daar niet aan mee. Afgelopen jaren heeft een SP-wethouder de gemeentelijke financiën kerngezond gemaakt. Nijmegen beschikt over een schatkist waar andere gemeenten jaloers op zijn. Door in te teren op onze riant reserves kunnen we met een beetje geluk de Haagse bezuinigingswoede doorstaan. Dat kan alleen als we het geld niet over de balk smijten aan maffe projecten of aan miljoenen belastingverlaging. Daarvan profiteren vooral de grote bedrijven en dure koopwoningen. De Nijmeegse bevolking betaalt dan de prijs met afbraak van belangrijke voorzieningen. Dat kan ook anders. Zolang de SP in het college zit, is één ding gegarandeerd: in plaats van te bezuinigen, blijven we investeren in de wijken en een sociale stad.

Op 3 maart bepaalt de Nijmeegse bevolking wie het de komende jaren voor het zeggen heeft. Als SP hebben we de afgelopen jaren stevig gebouwd aan een sociale stad met goede voorzieningen in de wijken. En daar zijn we goed in geslaagd. De vraag is: wie wil er weer terug naar af, met domme bezuinigingen en afbraak van belangrijke voorzieningen voor de mensen? Wij willen graag verder bouwen aan een sociale stad. Alleen als we de grootste partij worden, kan niemand om ons heen. Pas dan is gegarandeerd dat Nijmegen een sociale stad blijft.

HOOFDSTUK 1: WIJKEN

De SP is de partij van de wijken. Sinds jaar en dag zetten we ons in om samen met wijkbewoners de leefbaarheid van de wijken te vergroten. Het recept daarvoor is vrij eenvoudig: luisteren naar de noden en wensen van de bevolking om vervolgens samen met bewoners de problemen aan te pakken. Alleen met betrokken wijkbewoners is de leefbaarheid in de wijken te vergroten. Daarvoor is het noodzakelijk dat bewoners zich gesteund voelen door de gemeente en dat elke wijk over voldoende wijkvoorzieningen beschikt. Als wijken niet verloederen en er voor jong en oud genoeg te doen is dan voelen bewoners zich meer betrokken en verantwoordelijk voor het wel en wee in hun wijk. Wie kiest voor een sociale stad, kiest voor leefbare wijken. De buurt is de schaal van de toekomst.

Goede voorzieningen in de wijken voor jong en oud

- De gemeente blijft investeren in speeltuintjes voor de kinderen, ontmoetingsplekken, trap- en basketbalveldjes, pannakooien en skatebaantjes voor jongeren maar ook in jeu-de-boules baantjes voor ouderen. Alle betrokkenen kunnen altijd meedenken en meebeslissen bij de concrete invulling van hun eigen voorzieningen. Het onderhoudsniveau van de bestaande speeltuintjes en jongerenvoorzieningen blijft op peil. Dat geldt ook voor de kinderboerderijen.
- We gaan door met het oprichten van voorzieningen waar jongeren samen leuke dingen kunnen organiseren. Dit alles natuurlijk onder deskundige begeleiding en met steun van vrijwilligers uit de buurt. Er komt een jongerenvoorziening in Laauwik, zodat jongeren in Lent ook een eigen ruimte hebben. Veelbelovende particuliere initiatieven, zoals Futsal Chabbab en de skatehal Waalhalla, kunnen ook op onze steun rekenen.
- De bezuiniging op de wijkbibliotheken wordt teruggedraaid. Brakkenstein, Hatert, Hengstdal en Oud-West houden een wijkbibliotheek met een volwaardig aanbod voor jong tot oud. Ook Meijhorst krijgt weer een eigen wijkbibliotheek.
- Wijkcentra blijven gratis toegankelijk voor wijkbewoners. Een aantal wijkcentra wordt komende tijd vernieuwd.

Investeren in wijk economie voor leefbare buurten

- Seniorenwoningen worden dicht bij wijkvoorzieningen gebouwd waardoor het mes aan twee kanten snijdt: winkels krijgen meer publiek en ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen.
- Vernieling en vandalisme in buurtwinkelcentra wordt stevig aangepakt. Investeren in schone, veilige en leefbare wijken zorgt er voor dat ook ondernemers het prettig hebben in hun wijk en hun zaak niet hoeven sluiten. Zij zijn de spil van de wijk economie.
- Als het even kan moet de gemeente kiezen voor behoud van winkelvoorzieningen in de wijk. Alleen als dit economisch echt niet haalbaar is, kan worden gekozen voor samenvoeging en concentratie.

Achterstallig onderhoud en ongewenst groen aanpakken

- Er wordt meer geld uitgetrokken voor de aanpak van (achterstallig) onderhoud aan straten en groen. Er wordt niet bezuinigd op wijkbeheerplannen. Bewoners blijven bepalen welk onderhoud in hun wijk prioriteit heeft.
- Bij acute klachten als hoog opgroeiend onkruid wordt direct ingegrepen.
- Bij de herinrichting van straten en pleinen houden we rekening met mensen met een beperking aan de hand van de 'checklist toegankelijkheid openbare ruimte'.

- Bij grootschalige herinrichting worden bewoners vroegtijdig betrokken en geïnformeerd zodat niemand voor verassingen komt te staan.

Nijmegen wordt nog schoner

- Zeventig procent van de bevolking vindt Nijmegen schoon. Dat kan nog beter: we gaan voor minstens 75 procent. Tachtig procent van de bevolking vindt zijn eigen buurt schoon. Ook dat kan beter: we gaan voor minstens 85 procent.
- De buurtrangers blijven we belonen voor hun inzet voor een schone wijk. Het aantal kinderen dat onder begeleiding geregeld zwerfvuil in hun wijk opruimt is de afgelopen jaren gegroeid naar 600. We gaan samen met ouders en basisscholen dit aantal verder uitbreiden naar 1000.
- Overlast van hondenpoep blijven we tegengaan. Naast goede voorzieningen in elke wijk, worden hondeneigenaren verantwoordelijk gesteld voor de uitwerpselen van hun viervoeter. Hondenpoep op straat (buiten de poepveldjes) is onacceptabel.
- De gemeente zet zich in om de wijkbeheerders van de woningbouwcorporaties te behouden en zo mogelijk uit te breiden.
- De bladkorven in de herfst blijven en worden op tijd geleegd. De locatie van de korven wordt in overleg met de bewoners vastgesteld.
- De belasting op de vuilniszak wordt afgeschaft. Dit voorkomt ontwijkgedrag in de vorm van zwerfvuil in de wijk en vervuiling van gescheiden plastic afval.
- De Dar wordt via inbesteding direct aangestuurd vanuit de gemeente waardoor de aanpak van zwerfvuil nog beter kan.

Overlast en criminaliteit in de wijk aanpakken en voorkomen

- Voor elke wijk moet er een wijkagent komen zodat de politie de wijk weer kent als zijn broekzak. Omgekeerd moet de wijkagent voor iedereen in de wijk herkenbaar zijn. Daarom organiseert de politie geregeld spreekuren in de wijk. Het aantal gemeentelijke toezichthouders voor de wijken houden we op peil.
- Hardnekkige overlast door hangjongeren wordt stevig aangepakt. De politie richt een speciaal team op om wijk voor wijk de 'rotte appels' eruit te plukken. Doel is om criminele jongeren uit hun omgeving te halen en ze weer op het rechte pad te brengen. De meelopers helpen we aan het werk of krijgen een opleiding naar werk, zodat ze niet tot laat in de nacht op straat hangen. Ouders worden actief ondersteund bij de opvoeding van hun ontspoorde kinderen.
- Probleemgezinnen zijn vaak een probleem voor hun omgeving, maar hebben zelf ook veel problemen. Zo nodig krijgen deze gezinnen een gezinscoach die de regie overneemt. Als er niet wordt meegewerkt volgen er duidelijke sancties. Als laatste middel kan worden gekozen voor huisuitzetting. Het gezin krijgt dan een tweede kans met begeleid wonen elders.
- De politie grijpt direct in bij klachten over drugspannen en wietplantages in de wijk. Indien nodig en mogelijk vindt huisuitzetting plaats. Criminelen die hun woonomgeving terroriseren worden zodra mogelijk hun huis uitgezet.
- We gaan door met de succesvolle aanpak van veelplegers. Ook straatdealers vallen onder deze categorie en verdienen een stevig lik op stuk beleid. De maatschappelijke re-integratie van ex-gedetineerden/verslaafden moet beter om draaideurcriminaliteit te voorkomen.

Bewoners staan centraal

- De wethouder wijkzaken blijft in een volgend college behouden. Leefbaarheid van de wijken staat bovenaan de politieke agenda. Dat betekent dat niet alleen de gemeente, maar ook andere instanties, zoals de politie, welzijnswerk en woningbouwcorporaties de klachten van bewoners serieus nemen en oplossen.

- Bewoners moeten door alle instanties beter geïnformeerd worden over wat er wel of niet met hun opmerkingen gebeurt.
- Het stadhuis moet nog meer in dienst van de wijken komen te staan: er moet meer geld komen voor resultaat op straat en minder voor beleid.
- Iedere wijk moet een bewonersplatform of actief wijkcomité krijgen. Dat kan door bij wijkavonden actief mensen te organiseren voor hun eigen wijk. Jongeren en allochtonen worden meer betrokken bij het verbeteren van de leefbaarheid van de wijk. De gemeente gaat deze groepen actief benaderen zodat ook hun inbreng gehoord wordt.
- Straat- en buurtfeesten worden gestimuleerd en blijven financiële ondersteuning krijgen.
- Bij grote plannen in de wijk worden bewoners vanaf het begin betrokken, dus nog voordat officiële inspraakprocedures in gang worden gezet.
- De gemeente moet vaker via wijkenquêtes alle bewoners naar hun mening vragen over belangrijke besluiten over de wijk. Op basis van de reacties worden besluiten zo nodig aangepast.

HOOFDSTUK 2: WONEN

De wachttijden voor een betaalbare huurwoningen zijn in Nijmegen tot een dramatisch hoogtepunt gestegen: starters wachten gemiddeld 15 jaar, doorstromers gemiddeld 7 jaar. Dit probleem komt niet uit de lucht vallen. Vijftien jaar geleden heeft de landelijke overheid besloten geen financiële steun meer te geven voor de bouw van sociale huurwoningen. Woningcorporaties moesten hun eigen broek ophouden. Daardoor is tien jaar geleden de productie van betaalbare huurwoningen fors gedaald en sinds die tijd is het niet meer goed gekomen. Woningcorporaties kunnen alleen nog betaalbare huurwoningen bouwen als ze bestaande huurwoningen met boekwinst verkopen of projecten ontwikkelen waarbij ze winst op koopwoningen maken. Beide opties om geld te genereren zijn door de economische crisis niet langer haalbaar. Gevolg: komende jaren komen er nauwelijks nieuwe woningen bij waardoor de wachttijd voor een betaalbare huurwoning nog verder zal oplopen. Dit is niet acceptabel. Bijna de helft van de Nijmeegse bevolking (exclusief studenten) kan zich geen koopwoning permitteren. Voor hen is er al jaren een crisis op de woningmarkt zonder enig uitzicht op verbetering.

De landelijke overheid zou de crisis in de sociale huursector eenvoudig kunnen oplossen, maar van Balkenende-Bos hoeven we weinig te verwachten. De gemeente kan in dit gat springen als woningcorporaties bereid zijn over hun eigen schaduw heen te springen. Daarvoor is visie, moed en de wil nodig om de oorzaak van de problemen bij de wortel aan te pakken. De economische crisis is een ramp voor de sociale huursector, maar biedt ook kansen. De rente staat historisch laag, waardoor de gemeente nu voor lage kosten fors kan investeren in de sociale huursector. Dat is niet alleen nodig om de woningnood aan te pakken. Door de bouw van nieuwe woningen gaan we gettovorming tegen en kunnen we de leefbaarheid van bestaande wijken nog verder verbeteren. Daarnaast zorgen we dat er de komende jaren voor zowel studenten als ouderen nog eens 1000 woningen bij komen. Voor de leefbaarheid van wijken is voldoende openbaar groen essentieel: de groennorm (binnen loopafstand een grote groenvoorziening) wordt daarom strikt gehandhaafd. We breiden het openbaar groen uit in wijken waar nog niet aan deze norm wordt voldaan.

Deltaplan voor betaalbare huurwoningen

- Er komen netto minstens 3000 betaalbare huurwoningen bij, waarvan 1000 woningen voor starters. Deze woningen staan voor de komende jaren grotendeels in de planning, maar de crisis gooit nu roet in het eten. De gemeente kan de bouw van drie- tot vierduizend betaalbare huurwoningen garanderen door in de onrendabele top van sociale huurwoningen 150 miljoen euro te investeren. Dit geld komt vrij als woningcorporaties bereid zijn de grond onder hun bestaande woningen aan de gemeente te verkopen. Corporaties beschikken dan over kasgeld dat ze nu niet hebben. De gemeente kan dit geld nu goedkoop lenen. Corporaties betalen de gemeente terug met erfpacht voor een hele lage rente. Door de inzet van erfpacht is de gemeente bovendien in staat om de grondprijs voor nieuwe huurwoningen fors te verlagen. Ook in de koopsector zetten we erfpacht in om de vastgelopen bouw los te trekken. Toekomstige opbrengsten van de erfpacht zetten we volledig in voor de sociale huursector.

Sociale huurwoningen alleen voor de doelgroep

- Hogere inkomens (meer dan 42.000 euro gezinsinkomen) komen niet langer meer in aanmerking voor een sociale huurwoning. De slaagkans voor de doelgroep neemt daardoor tot 10 procent toe. Voortaan wordt bij de toewijzing van huurwoningen weer gekeken naar de gezinssamenstelling en de grootte van de woning. Gezien de lange wachttijden voor een

betaalbare huurwoning is het niet wenselijk en niet acceptabel dat een alleenstaande zich nu kan inschrijven voor een betaalbare gezinswoning met drie slaapkamers. Aan zittende huurders die buiten de doelgroep vallen, stellen we geen aanvullende eisen: dit kost enorm veel bureaucratie en draagt nauwelijks iets bij aan de oplossing van de woningnood.

Stop sloop van huurwoningen

- Voorlopig komt er een totale stop op de sloop van betaalbare huurwoningen. Sloop en vervangende nieuwbouw leidt per saldo tot verlies van betaalbare huurwoningen en bovendien raakt het hele toewijzingssysteem (Entree) verstopt. De wachttijden voor een betaalbare huurwoning lopen daardoor nog meer op. Dat is op dit moment niet acceptabel. Als er in de toekomst sprake is van sloop, wordt alleen op kleine schaal sloop en vervangende nieuwbouw toegestaan onder voorwaarde dat de zittende bewoners er mee instemmen.

Huurwoningen energiezuinig renoveren

- In plaats van te slopen moeten woningcorporaties inzetten op de aanpak van achterstallig onderhoud en renovatie van huurwoningen. Door bestaande woningen energiezuinig te renoveren kunnen de woonlasten omlaag. Mensen betalen dan wel meer huur, maar zijn via hun energierekening per saldo goedkoper uit. Randvoorwaarde bij energiemaatregelen is dat de huur niet boven de huursubsidiiegrens komt en dat de maatregelen niet duurder zijn dan de besparing op de energienota.

Verkoop huurwoningen inzetten voor nieuwbouw

- Voor elke twee verkochte sociale huurwoningen moeten er minstens drie betaalbare huurwoningen worden teruggebouwd. Om speculatie en prijsopdrijving te voorkomen worden huurwoningen verkocht als maatschappelijk gebonden eigendom. Woningcorporaties hebben daarmee het recht en de plicht om een verkochte huurwoning terug te kopen. Om speculanten buiten de deur te houden is verkamering van verkochte huurwoningen niet toegestaan. Huurwoningen worden niet verkocht in wijken met relatief weinig huurwoningen. Goedkope huurwoningen behouden we voor de doelgroep en worden dus niet verkocht.

Stop tweedeling 'witte' en 'zwarte' wijken

- Met woningcorporaties zijn harde afspraken gemaakt om de verdere tweedeling in 'witte' en 'zwarte' wijken tegen te gaan. Vrijkomende huurwoningen in populaire wijken worden nu alleen toegewezen aan mensen met een laag inkomen. Omgekeerd worden woningen in buurten waar de leefbaarheid een probleem is, toegewezen aan mensen met werk en een eigen inkomen. Dit alles moet leiden tot gemengde wijken met een betere spreiding van sociaal-economisch (kans)arme en (kans)rijke gezinnen. We grijpen zo nodig nog verder in bij de woningtoewijzing als blijkt dat deze afspraken tot onvoldoende resultaat leiden.

Nog eens 1000 studentenwoningen er bij

- De gemeente gaat samen met Stichting Studentenhuisvesting (SSHN) komende jaren nog eens 1000 extra studentenwoningen realiseren. Hiermee wordt gegarandeerd dat alle nieuwe studenten binnen een jaar een goede kamer voor een redelijke prijs hebben. In de tussentijd worden nieuwe bouwplannen ontwikkeld om ook in de toekomst voldoende woonruimte voor studenten te garanderen.
- Bij het aanhouden van een massale toestroom van studenten worden snel creatieve oplossingen gezocht zoals kantoorlocaties tijdelijk inzetten voor studentenhuisvesting of het plaatsen van tijdelijke studentenwoningen op locaties waar voorlopig toch niet wordt gebouwd.

- De gemeente blijft huisjesmelkers aanpakken onder andere door de huurteams van de AKKU financieel te blijven steunen. Nieuwe studenten worden door de gemeente actief geïnformeerd over hun rechten als kamerbewoner om weerbaar te zijn tegen misstanden.

Voor ouderen nog eens 1000 passende woningen er bij

- De gemeente neemt een voortrekkersrol om wonen, zorg en welzijn in de wijk te sturen. Met woningcorporaties en zorginstellingen worden harde afspraken gemaakt om de komende jaren verspreid over de stad zorgvoorzieningen en nog eens 1000 (senioren/zorg)woningen te realiseren.
- Bij nieuwbouwplannen in de wijk kijken we in eerste instantie naar de woonwensen van oudere wijkbewoners zodat maximale doorstroming binnen de wijk bevorderd wordt. Ouderen uit de wijk krijgen voorrang bij verhuizing naar een seniorenwoning in hun eigen wijk.
- Bouwplannen voor seniorenwoningen worden voortaan gecontroleerd op 'seniervriendelijkheid'. Dat voorkomt dat achteraf met gemeentelijk WMO-geld allerlei aanpassingen noodzakelijk zijn.
- Nieuwbouwwoningen zijn zoveel mogelijk levensloopbestendig, zodat mensen niet hoeven te verhuizen als ze in een nieuwe fase van hun leven komen.

Spaar groene plekken in de stad

- Groene plekken in de stad worden gespaard en waar mogelijk verbeteren we de kwaliteit en toegankelijkheid van het openbaar groen. De groennorm (binnen loopafstand een grote groenvoorziening) wordt strikt gehandhaafd en leidt tot uitbreiding van openbaar groen in wijken waar nog niet aan deze norm wordt voldaan. Door vooral te kiezen voor herontwikkeling van bestaande locaties kunnen we openbare ruimte en groen sparen en zelfs uitbreiden waar het nodig is. Ook kan nieuw openbaar groen gerealiseerd worden door de toepassing van etagebouw waar dit mogelijk is. Bij een afweging 'bouwen of groen' krijgt bestaand openbaar groen voor de wijk de voorkeur. Zolang nog ruimschoots wordt voldaan aan de groennorm maken we mogelijk een uitzondering bij de bouw van sociale huurwoningen en bij bouwplannen waartegen nauwelijks bezwaar is. Bebouwing van openbaar groen kan ook acceptabel zijn als er elders binnen de wijk nieuwe groene ruimte voor terugkomt.
- Het aantal bomen in de stad dient op peil te blijven. Overal waar bomen worden gekapt, dienen er minstens evenveel nieuwe bomen (eventueel elders in de wijk) terug te komen.

Meer aandacht voor beeldkwaliteit met minder bureaucratie

- Bij nieuwbouw en verbouw van panden ontbreekt het nu aan duidelijke normen waaraan de beeldkwaliteit moet voldoen. Dat moet anders. Voor heel Nijmegen moeten (op wijk en buurtniveau) algemene beeldende criteria worden vastgesteld die eenvoudig globaal toetsbaar zijn. Dit maakt ondoorzichtige besluitvorming door de commissie beeldkwaliteit overbodig en leidt daarmee tot minder bureaucratie, meer transparantie en democratische controleerbaarheid. Beeldverloedering door bijvoorbeeld reclames in beschermde stadsbeelden en beschermde stadsgezichten wordt niet langer getolereerd. Ook moet er ruimte zijn voor nieuwe 21ste eeuwse experimentele en duurzame woningbouw.

HOOFDSTUK 3: WERK

Nijmegen heeft het de afgelopen jaren goed gedaan op het gebied van werkgelegenheid. Het aantal banen in de stad is de laatste jaren fors gestegen: 10.750 banen erbij in de laatste 10 jaar, waarvan 6000 in de laatste 4 jaar. Het aantal mensen met een uitkering is de afgelopen vier jaar spectaculair gedaald (28 procent) tot een historische laagtepunt van 4500 uitkeringsgerechtigden. Vier jaar geleden hebben we gezegd: alle jongeren zijn aan het werk of volgen een opleiding naar werk. Dat beleid werpt zijn vruchten af: vorig jaar was het aantal jongeren met een uitkering bijna tot nul gereduceerd. Door de economische crisis loopt het aantal mensen met een uitkering weer langzaam op, maar Nijmegen doet het nog steeds beter dan veel andere steden. We gaan daarom door op de ingeslagen weg. Ondertussen bezuinigt het kabinet Balkenende-Bos snoeihard op de gesubsidieerde banen. Een actie die er in het slechtste geval toe leidt dat mensen rechtstreeks van een gesubsidieerde baan in de uitkering belanden. Daar doen we als SP niet aan mee: de bezuiniging mag niet leiden tot gedwongen ontslagen. We zetten zoveel mogelijk gesubsidieerde banen om in reguliere banen met een normaal CAO-loon. Het vestigingsklimaat voor bedrijven wordt de komende jaren fors verbeterd. Door de aanleg van de stadsbrug en verbreding van de A50 wordt Nijmegen weer goed bereikbaar. Met de bouw van nieuwe parkeergarages bij het Centraal Station en de Hezelpoort kan het winkelend publiek ook op piekuren goed terecht in het winkelhart van Nijmegen. Voor fietsers komt er extra stallingsruimte onder Plein'44. Om de toegankelijkheid van het Centrum ook voor de toekomst te garanderen, ontwikkelen we plannen voor een ondergrondse parkeergarage op de Wedren.

Werk voor iedereen, om te beginnen voor alle jongeren

- Voor jongeren tot en met 27 jaar garandeert de gemeente werk of een opleiding naar werk. Deze garantie op werk betekent ook een plicht tot werken voor wie daartoe in staat is. Uitgesloten van de arbeidsplicht zijn jongeren die om medische of sociale redenen niet in staat zijn te werken. Samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen worden afspraken gemaakt om deze opleidings- en werkgarantie daadwerkelijk waar te maken. Als alle jongeren aan het werk zijn wordt de leeftijdsgrens waarop de gemeente werk garandeert verder opgetrokken.
- Samen met bedrijfsleven en beroepsonderwijs sluit de gemeente opleidingsverbonden zodat er voldoende geschikte stageplaatsen en leer-werktrajecten komen voor scholieren en (voortijdig) schoolverlaters.
- Bij aanbesteding van werk door de gemeente worden aanvullende eisen gesteld met betrekking tot opleidingsplaatsen/stages en werk voor Nijmeegse jongeren.
- Iedereen die werkloos raakt moet van werk naar werk begeleid worden. Nijmegen heeft de afgelopen jaren zelf het voortouw genomen bij de arbeidsbemiddeling en re-integratie: alle miljoenenverslindende re-integratiebureaus zijn buiten de deur gezet. Zaak is wel dat de gemeentelijke re-integratie beter gaat functioneren zowel wat betreft het koppelen van de juiste werkzoekende aan de juiste baan, de begeleiding van werkzoekenden en de nazorg naar bedrijven.
- Waar het kabinet de AOW-leeftijd verhoogt van 65 naar 67, zijn het vooral ouderen die in de praktijk zijn afgedankt of afgeschreven. Van de 64-jarigen werkt nog maar 13%. Ook in de leeftijd tussen 50 en 60 zijn nog heel veel mensen die niet aan de bak komen, maar die graag willen. Laten we eerst mensen aan het werk houden in plaats van te eisen dat iedereen langer doorwerkt. Iedereen die wil en kan werken verdient daarom goede ondersteuning.

- Uitkeringsgerechtigden mogen hun eigen re-integratietraject indienen, immers hoe gemotiveerder om snel aan het werk te komen, hoe groter de kans op succes. Hierbij wordt passende begeleiding door de gemeente geboden. Opleidingstrajecten die vrijwel zeker tot werk leiden moeten volledig worden vergoed.
- Het succes van Oud-West naar Werk en Hatert naar Werk moet uitgebreid worden naar andere wijken.

Geen ontslagen in de gesubsidieerde arbeid

- De landelijke bezuiniging op de gesubsidieerde arbeid mag niet leiden tot gedwongen ontslagen van werkers in een gesubsidieerde baan. Om de bezuinigingen op te vangen gaat de gemeente in onderhandeling met grote werkgevers (met name onderwijs, zorg, kinderopvang) om een deel van de gesubsidieerde banen om te zetten in een reguliere baan met CAO-loon. Daartegenover staat de garantie dat deze werkgevers hun overige gesubsidieerde banen voor de komende jaren mogen houden. De gemeente zelf geeft hierin het goede voorbeeld door 50 procent van de gemeentelijke subsidiebanen te 'witten'. Bij alle overige instellingen wordt via natuurlijk verloop het aantal gesubsidieerde banen langzaam afgebouwd. De sociale infrastructuur van de stad tasten we niet aan: kleine clubs en instellingen die alleen kunnen functioneren met hulp van een gesubsidieerde medewerker mogen hun gesubsidieerde plaats houden, ook als de medewerker vertrekt.

Personeel afspiegeling van de bevolking

- Het gemeentelijk personeelsbestand dient een afspiegeling te zijn van de Nijmeegse beroepsbevolking. Waar de samenleving verkleurt, kan de gemeente het zichzelf niet permitteren een relatief witte organisatie te zijn. Bovendien vervult de gemeente een belangrijke voorbeeldfunctie. Daarom formuleert de gemeente heldere en haalbare doelstellingen met betrekking tot aanname, ontslag en promotie van personeel uit allochtone groepen.
- Met grote bedrijven en instellingen in Nijmegen worden concrete afspraken gemaakt om het personeelsbestand een afspiegeling te laten zijn van de Nijmeegse beroepsbevolking. Er worden heldere en haalbare doelstellingen geformuleerd. Personeelsbeleid wordt een standaard onderdeel van de afspraken met grote gesubsidieerde instellingen.

Een goed klimaat voor ondernemers

- De bereikbaarheid van de stad wordt verbeterd door onder andere de aanleg van de stadsbrug en verbetering van het openbaar vervoer (HOV). Bij het Centraal Station en de Hezelpoort komen nieuwe parkeergarages zodat het centrum beter bereikbaar wordt. Voordat deze parkeergarages zijn aangelegd, ontwikkelt de gemeente een plan voor de bouw van een ondergrondse parkeergarage aan de Wedren.
- Een moderne stad beschikt over moderne infrastructuur. Daarom wordt in heel Nijmegen een glasvezelnetwerk aangelegd dat uiteindelijk voor alle huishoudens en bedrijven beschikbaar is. Hiermee kan iedereen gebruik maken van supersnel internet, telefonie en televisie over de glasvezel. Glazenkamp in de Hazenkamp laat het succes zien. In de grotere parken zorgen we voor gratis draadloos internet.
- Samen met gevestigde bedrijven in Nijmegen start de gemeente nieuwe initiatieven om meer innovatiecentra voor starters te ontwikkelen en te faciliteren (vergelijkbaar met Mercator op het universiteitsterrein). Daarnaast moet er meer betaalbare en representatieve ruimte komen voor startende ondernemers.
- De gemeente werft vooral actief kennisintensieve bedrijven en industriële bedrijven die hun productie koppelen aan hoogwaardige technologie. Werving vindt altijd plaats samen met

Nijmeegse bedrijven die hun kennis en ervaring willen inzetten ten behoeve van de stad. Andere bedrijven blijven natuurlijk van harte welkom in Nijmegen.

- Het college blijft veelvuldig in contact met het Nijmeegse bedrijfsleven.
- Het succesvolle gemeentelijk bedrijvenloket breiden we uit.
- De gemeente als opdrachtgever geeft meer kleinere (lokale) ondernemingen een serieuze kans als zij meedingen naar gemeentelijke opdrachten.
- Bij gemeentelijke aanbesteding van werk wordt als voorwaarde gesteld dat bedrijven werk of opleidingsplaatsen/stages aan Nijmeegse jongeren garanderen.
- Het aantal koopzondagen wordt niet verder uitgebreid. Dit is in het belang van kleine ondernemers die het anders afleggen tegen groot winkelbedrijven.
- Bij de zondagsopenstelling van supermarkten is een betere spreiding over de stad gewenst. Vergunninghouders moeten ieder jaar opnieuw inschrijven zodat andere/kleinere ondernemingen ook een kans krijgen. Overlast voor bewoners is een van de belangrijkste criteria bij het evalueren en toekennen van een vergunning.
- Gemeentelijke belastingen voor bedrijven worden zoveel mogelijk naar draagkracht (WOZ-waarde) geheven. Zo schaffen we de maximering van het rioolrecht (stapsgewijs) af waardoor het rioolrecht voor kleine ondernemers bijna wordt gehalveerd. Het reinigingsrecht voor kleine ondernemers halveren we ook door de kosten hiervan te versleutelen in de OZB voor alle ondernemers.

Sterke centrummarkt en impuls voor wijkmarkten

- Met de komst van een tram in de Burchtstraat zal de markt daar op termijn moeten verdwijnen. Om versnippering van de markt te voorkomen wordt na de herinrichting van Plein'44 met de marktkeplieden gesproken over een nieuwe opstelling van de markt. Dit is ook wenselijk omdat de bus nu op marktdagen niet over de Burchtstraat rijdt. Per saldo zijn daarmee het openbaar vervoer, het centrum en de markt beter geholpen. Immers het omrijden van de bus op marktdagen maakt het hele centrum en de markt nu minder goed bereikbaar, bovendien kost dit het openbaar vervoer op jaarbasis een half miljoen euro.
- We willen met een uitgebreider en meer gevarieerd aanbod wijkmarkten nieuw leven inblazen. We geven een impuls aan de wijkmarkten door voor nieuwe kraamhouders een standplaats op de goedlopende centrummarkt te koppelen aan een standplaats op een wijkmarkt. Experimenten met avondmarkten kunnen worden uitgebreid bij gebleken succes.
- De Luisemert, de vlooiemarkt op maandag, moet meer betrokken worden bij de centrummarkt zodat zij meer profiteren van de stadsbezoekers.

HOOFDSTUK 4: INKOMEN EN ZORG

In Nijmegen leeft één op de acht huishoudens op of onder het sociaal minimum, één op de zes kinderen (5000 in heel Nijmegen) groeit op in armoede. De kloof tussen arm en rijk in Nederland wordt al dertig jaar groter: de koopkracht van minima is in al die tijd niet gegroeid. Het aantal mensen dat in de financiële problemen raakt, neemt momenteel schrikbarend toe. Kinderen die in armoede opgroeien lopen achterstanden op die ze later niet meer kunnen goedmaken. Deze nationale schande kunnen we in Nijmegen helaas niet wegwissen, maar we doen wel wat we kunnen. Nijmegen is en blijft een sociale stad met goede voorzieningen voor mensen met een laag inkomen.

Met de invoering van de Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) zijn landelijke zorgtaken overgedragen aan de gemeenten. Met minder geld moeten gemeenten nu meer doen. De gevolgen van de invoering van marktwerking in de thuiszorg zijn bijna dagelijks te zien en te horen. Er zijn in het hele land voorbeelden van mensen die geen goede zorg meer krijgen en medewerkers die worden ontslagen of onderbetaald. De zorg moet weer menselijk worden. De marktwerking moet uit de thuiszorg zodat de kwaliteit weer leidend wordt, en niet de prijs. De verplichting tot een Europese aanbesteding van de huishoudelijke zorg moet stoppen. In Nijmegen gaat de SP voor de meest menselijke en sociale Wmo van Nederland.

Niet bezuinigen op minimabeleid, iedereen moet krijgen waar ie recht op heeft

- Voor gezinnen met kinderen kwam er dankzij de SP een schoolfonds, een sportfonds en een cultuurfonds. Het schoolfonds keert jaarlijks 100 euro uit per kind in het voortgezet onderwijs en 50 euro per kind in het basisonderwijs. De maximale vergoeding voor deelname aan sport- en cultuuractiviteiten is voor elk fonds 225 euro per kind. We houden al deze fondsen in stand en zorgen dat er nog meer gezinnen gebruik van maken.
- Op initiatief van de SP krijgen ouderen, chronisch zieken en gehandicapten er 150 euro bij om het verplichte eigen risico van de zorgverzekering te kunnen betalen. We houden deze vergoeding in stand en in 2010 wordt het bedrag verhoogd naar 165 euro.
- De collectieve ziektekostenverzekering voor uitkeringsgerechtigden blijft in stand. We maken deze verzekering beschikbaar voor alle inwoners van Nijmegen.
- Mensen die aankloppen voor bijzondere bijstand komen voortaan eerder in aanmerking voor een financiële bijdrage (bijstand-om-niet) in plaats van een lening (leenbijstand). Daarmee voorkomen we dat mensen zich in de schulden moeten steken.
- We breiden de formulierenbrigade uit zodat alle mensen met een laag inkomen krijgen waar ze recht op hebben.
- De eisen voor kwijtschelding van de BSR (oude waterschapsbelasting) mogen niet strenger zijn dan die van de gemeente: draagkracht en vermogenspositie moeten op eenzelfde manier bekeken worden.
- De langdurigheidstoelage moet weer gelden voor mensen die drie jaar een uitkering hebben. Mensen die wel gewerkt hebben, maar al langer dan vijf jaar op bijstandsniveau zitten, hebben ook recht op langdurigheidstoelage.
- De wachtlijsten bij de Gemeentelijke Kredietbank worden weggewerkt en komen niet meer terug.

Geen zorgen meer over zorg

- Sinds kort verliezen veel mensen hun indicatie voor de dagopvang omdat de landelijke overheid veel strengere eisen stelt. Het bezoeken van dagopvang is vaak noodzakelijk om eenzaamheid te voorkomen en mogelijkheden tot zelfredzaamheid te behouden. Hiermee

wordt voorkomen dat ouderen naar een verzorgingshuis moeten. Om de gevolgen van deze landelijke bezuiniging op te vangen maken we gespreid over de stad mogelijkheden voor dagopvang zodat ouderen niet buiten de boot vallen.

- Ouderen en/of mensen met een beperking moeten zo lang mogelijk in hun eigen huis kunnen blijven wonen. De Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) moet dit mogelijk maken met aanpassingen, zorg en andere voorzieningen.
- Geld dat Nijmegen van de landelijke overheid ontvangt voor de Wmo wordt alleen besteed aan de Wmo en niet aan andere beleidsterreinen. In Nijmegen zet de SP zich in voor de meest sociale uitvoering van de Wmo in Nederland. Alle huishoudelijke zorg in natura wordt uitgevoerd door een medewerker in loondienst van de thuiszorginstelling. De gemeente betaalt daarvoor een fatsoenlijk tarief. Cliënten zijn verzekerd van vervanging bij ziekte en vakantie van de medewerker en van kwaliteit van zorg. Medewerkers hebben recht op scholing, want huishoudelijke zorg is meer dan schoonmaken alleen. Thuiszorg-organisaties moeten zoveel mogelijk wijkgericht werken. We accepteren niet dat bestuursleden van thuiszorginstellingen meer verdienen dan 120.000 euro per jaar.
- Indicaties voor aangevraagde gemeentelijke voorzieningen en zorg vinden bij de mensen thuis plaats. Telefonische indicatiestelling is onwenselijk. Mensen moeten binnen de wettelijke termijn van zes weken een indicatie te krijgen. Wachtlijsten of overschrijding van deze termijn zijn taboe.
- De inkomensafhankelijke bijdragen zijn zo laag mogelijk, maar wel naar draagkracht: sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
- Voorkomen is beter dan aanpassen. Seniorenwoningen, verzorgingshuizen en huizen voor mensen met een beperking worden vanaf ontwerp tot en met de bouw gecontroleerd op toegankelijkheid en/ of 'seniorenvriendelijkheid'. Dat voorkomt dat we achteraf met geld voor de Wmo allerlei aanpassingen moeten doorvoeren.
- Patiënten- en belangenorganisaties blijven maximaal betrokken bij de ontwikkeling van de lokale invulling Wmo, de uitvoering en evaluatie hiervan.
- We maken een start met het organiseren van wijkgerichte consultatiebureaus voor ouderen.

Positie van gehandicapten verbeteren

- De individuele vervoerskostenvergoeding blijft op het huidige niveau en wordt jaarlijks verhoogd met de kostenstijging van het vervoer. Mensen houden de keuzevrijheid voor welke vervoersvorm zij kiezen.
- We schaffen het declaratiesysteem voor gemaakte reiskosten af. Dit scheelt een hoop gemeentelijke bureaucratie en verlost mensen van de plicht om elk bonnetje te bewaren en te declareren. Een eenvoudige persoonsgebonden chip-kaart waarop reiskosten worden afgeboekt kan al deze problemen ondervangen. Wellicht biedt de OV-chipkaart uitkomst.
- Er vindt geen uitholling plaats van het pakket aan individuele woningaanpassingen, rolstoelen, aangepaste auto's en andere vervoers- en sportvoorzieningen. Mensen hebben en houden het recht op keuzevrijheid van leveranciers, hulpmiddelen en zorgaanbieders.
- Dienstverlening van de stadsregiotaxi moet beter en de wachttijden korter.
- De openbare ruimte wordt voor mensen met een beperking toegankelijk gemaakt aan de hand van de 'checklist toegankelijkheid openbare ruimte'. Als trottoirs worden vervangen, komt er op elke hoek een afrit, zodat mensen met een rolstoel, rollator of kinderwagen gemakkelijk kunnen oversteken. Ook voor mensen met een visuele beperking wordt het trottoir toegankelijker door middel van geleidingstegels en verkeerslichten met geluidssignaal.
- De gemeente maakt alle openbare gemeentelijke gebouwen toegankelijk evenals alle sportgelegenheden die ook bruikbaar moeten zijn voor mensen met een beperking. Voor

mensen met een beperking van het gehoor moet in wijkcentra een ringleiding aanwezig zijn. De gemeente steunt actief het toegankelijk maken van andere openbare gebouwen.

- Mensen met een beperking moeten ook kunnen sporten. De gemeente verstrekt geschikte sportvoorzieningen en ondersteunt sportclubs om mensen met een beperking te faciliteren.

Maximale ondersteuning voor mantelzorgers

- Landelijke trend binnen de Wmo is dat de mantelzorg steeds meer professionele zorg op zich moet nemen: wie mantelzorg ontvangt, krijgt vaak een korting op de professionele zorg. In Nijmegen doen we hier niet aan mee: wie mantelzorg krijgt, behoudt het recht op professionele zorg. Alleen zo houden we de belangrijke en noodzakelijke mantelzorg in stand.
- Mantelzorgers verdienen niet alleen een pluim, maar ook goede ondersteuning. In Nijmegen biedt het Steunpunt Mantelzorg laagdrempelige informatie en ondersteuning aan mantelzorgers. Waar mogelijk moet de gemeente problemen oplossen die door het Steunpunt signaleerd worden.

Behoud hobbywerkplaatsen

- Nijmegen heeft vijf hobbywerkplaatsen die belangrijk zijn voor de vrijetijdsbesteding van ouderen en mensen zonder werk. Deze centra hebben een ontmoetingsfunctie waar ouderen en mensen zonder werk bijna dagelijks terecht kunnen voor het uitoefenen van creatieve activiteiten. Het is een belangrijke plek om de contacten te onderhouden en de eenzaamheid van ouderen te voorkomen. Deze belangrijke voorziening verdient blijvende steun van de gemeente.

Daklozen onder dak en perspectief voor drugsverslaafden

- In Nijmegen hoeft niemand op straat te slapen. We zorgen voor voldoende opvang zodat alle daklozen onder dak zijn.
- Hoofddoelstelling van de verslavingszorg moet zijn: afkicken en het bieden van perspectief op een leven zonder drugs. Indien dit bij langdurig verslaafden (nog) te hoog gegrepen is, moet de inzet zijn: stabilisering van hun toestand zodat ze redelijk sociaal kunnen functioneren. Dat kan alleen als de rijksoverheid zorgt voor uitbreiding van afkickcentra, motivatiecentra en psychiatrische opvang. Vanuit de gemeente blijft de focus op intensieve (na-)zorg waarbij het bieden van huisvesting (zelfstandig of onder begeleiding), scholing en werk het belangrijkste is. Alleen bij succesvol beleid op al deze terreinen is het aantal daklozen sterk terug te brengen.
- Nijmegen gaat meedoen aan het landelijk experiment van gratis medische heroïne verstrekking. We zorgen voor voldoende geld om het experiment ten minste voor vier jaar te bekostigen. De komst van de medische heroïneverstrekking mag niet ten koste gaan van andere voorzieningen in de maatschappelijke opvang.
- Voor (betaalde) dagbesteding van verslaafde daklozen blijft Bureau Dagloon de aangewezen partij.

Zorg voor probleemgezinnen

- Probleemgezinnen hebben vaak zelf een groot probleem en zijn geregeld ook een probleem voor hun directe woonomgeving. We voorkomen dat mensen hun huis worden uitgezet vanwege betalingsachterstanden of psychische of sociale problemen.
- Er wordt vroegtijdig ingegrepen en adequate zorg voor deze gezinnen geboden. Dit kan het overgrote deel van de huisuitzettingen voorkomen. De gezinscoach is hiervoor een geschikt middel en heeft bewezen te werken. De gezinscoach wordt in de hele stad ingezet.

- Om vroegtijdig in te grijpen bij probleemgezinnen krijgt het Meldpunt Bijzondere Zorg voldoende middelen. De wijkteamregisseur voert de regie over de zorg waardoor het gezin exact die hulpverlening krijgt die nodig is om problemen echt op te lossen. Huisuitzetting vindt pas plaats als de hulpverlening geen uitkomst biedt en het gezin in de buurt niet meer te handhaven is. Zij krijgen onder begeleiding een tweede kans.
- Voor extreme overlastgevers komen er 15 huizen buiten de buurt waar zij onder begeleiding kunnen wonen.

Speciale aandacht voor dakloze jongeren

- De opvang via Sancta Maria blijven we ondersteunen.
- Het aanbod van goedkopere huurwoningen voor jongeren moeten we verder vergroten.
- De hulpverlening stemmen we beter op elkaar af zodat de verschillende organisaties beter dan nu samenwerken.
- Straathoekwerkers worden vaker ingezet om een zo goed mogelijk contact met deze jongeren te behouden.
- Door gezinscoaches en een sociaal vangnet op scholen willen we voorkomen dat jongeren überhaupt op straat terecht komen.

HOOFDSTUK 5: VERKEER EN MILIEU

Het gratis openbaar vervoer voor 65-plussers is een doorslaand succes. Nijmegen is de eerste stad in Nederland waar dit definitief geregeld is. Daar zijn we als SP heel erg trots op. Komende jaren zetten we in op verdere verbetering van het openbaar vervoer. We zetten ons in voor aansluiting van Nijmegen op NS-nachtnet. Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) met een tram van Heijendaal naar het Centraal Station en het Centrum moet een einde maken aan de overvolle bussen. Nijmegen wordt weer bereikbaar met de aanleg van de stadsbrug. En het centrum wordt op piekuren goed toegankelijk met de aanleg van twee parkeergarages. Eindelijk is er voldoende geld beschikbaar om het achterstallig onderhoud van fietspaden definitief aan te pakken.

Voor het milieu zetten we de komende jaren in op een energiezuinige en klimaatvriendelijke stad. We gaan gemeentelijke gebouwen maximaal benutten voor het opwekken van zonne-energie. We zetten vol in op grootscheepse renovatie van oude (huur)woningen waardoor het energieverbruik van Nijmeegse huishoudens komende jaren fors wordt verlaagd.

Openbaar Vervoer verder verbeteren

- Het gratis openbaar vervoer voor 65-plussers blijft.
- Het openbaar vervoer wordt aantrekkelijker gemaakt met kortingsregelingen voor de OV-chipkaart. Incidentele busreizigers kunnen met een betaalbaar buskaartje blijven reizen zonder een OV-chipkaart aan te schaffen. Het KAN-kaartje blijft behouden. De OV-chipkaart mag niet leiden tot een verhoging van de tarieven, zoals nu het geval is. De OV-chipkaart wordt pas verplicht ingevoerd, zodra dit het enige betaalbewijs in het OV is.
- De wachtgelegenheden en informatieruimten worden verbeterd, met name met het oog op ouderen en passagiers met een handicap.
- Alle wijken blijven bereikbaar met het openbaar vervoer: het OV blijft door het Centrum rijden en niet alleen over de Waalkade. In het buslijnnennet worden meer dwarslijnen aangelegd zodat de interne bereikbaarheid tussen Nijmegen West en Oost wordt verbeterd. Deze lijnen worden doorgetrokken tot transferia aan de rand van de stad.
- Er komt een hoogwaardig openbaar vervoersnetwerk (HOV) met tramsysteem van Heijendaal - Centraal Station - Centrum met een mogelijke doortrekking naar Bemmelen en Arnhem. Het lijnnennet van het gewone openbaar vervoer mag niet verschromelen als gevolg van de aanleg van HOV. Bestaande lijnen moeten zoveel mogelijk aansluiten op de geplande HOV-lijn. Het stamspoorlijntje CS - Waalbanddijk - Energieweg behouden we om dit op termijn geschikt te maken voor een tramsysteem.

Om het openbaar vervoer te bevorderen zet de gemeente zich bij Rijk en Provincie in voor:

- Aansluiting Nijmegen op NS-nachtnet.
- Capaciteitsuitbreiding Nijmegen CS - Arnhem door verbetering van het beveiligingssysteem.
- Elektrificeren van het spoorlijntraject Nijmegen CS - Heijendaal - (Venlo - Roermond).
- Spoorlijn Nijmegen - Kleef.
- Terugdraaien van de gedwongen privatisering van het openbaar vervoer, zodat gemeenten en regio's hun eigen busvervoer mogen organiseren met hun eigen OV-bedrijf.

Bevorder het fietsgebruik

- Al het achterstallig onderhoud aan bestaande fietspaden moet komende jaren worden aangepakt. Dat kan als de geplande uitbreiding van het onderhoudsbudget wordt doorgevoerd.

- Op korte termijn moeten er meer gratis fietsklemmen komen aan de voorkant en de westzijde van het Centraal Station. Wachten tot de oplevering van nieuwe (fiets)parkeergarage aan de Van Schaeck Mathonsingel duurt te lang.
- Als alle fietsklemmen bij het Centraal Station of in het centrum vol staan, treedt de gemeente terughoudend op bij het verwijderen van fout gestalde fietsen.
- Bij fietsenstallingen komen camera's om fietsendiefstal terug te dringen.

Verbeteren bereikbaarheid en doorstroming verkeer

- Met de aanleg van de stadsbrug en verbreding van de A50 zijn de bereikbaarheidsproblemen rond Nijmegen voor de komende jaren grotendeels opgelost. Na aanleg van de stadsbrug moet Nijmegen met de landelijke overheid in gesprek over doortrekking van de A73 om daarmee de bereikbaarheid op lange termijn te garanderen.
- Met de komst van de stadsbrug treft de gemeente maatregelen om sluipverkeer en andere overlast in Nijmegen West tegen te gaan.
- Naast het succesvolle transferium in Nijmegen Lent, moeten er ook transferia aan de andere randen van de stad komen met opstapplaatsen voor het OV (zoals Bijsterhuizen, Winkelsteeg, Energieweg).
- De Dorpensingel-Oost bij Ressen moet zoals gepland in 2012 worden aangelegd. Het toenemende verkeer uit Bommel rijdt dan niet langer dwars door nieuwe Lentse woonwijken.
- Met digitale verkeersborden (dynamisch verkeersmanagement) wordt de doorstroming van het verkeer door de stad beter geregeld.
- We realiseren een Nijmeegse binnenring op het traject Energieweg, Neerboscheweg, Weg door Jonkerbos, Grootstalselaan, Scheidingsweg.
- Op vierbaanswegen die de stad uitgaan mag de snelheidslimiet verhoogd worden naar 70 kilometer per uur zodra er geen kruisend fiets- en voetgangersverkeer meer is.
- Daar waar het de doorstroming van auto's niet verhindert, wordt ook de doorstroming van fietsen bevorderd. Bij vervanging van verkeerslichten wordt er voor voetgangers een knop gemaakt om onnodig wachten te voorkomen.
- Bij het opknappen van invalswegen en busroutes gebruiken we voortaan fluisterasfalt.

Voldoende parkeerruimte in en buiten het centrum

- Er komen nieuwe bezoekersparkeergarages aan de rand van het centrum (Van Schaeck Mathonsingel en Hezelpoort). De parkeergarages worden niet geprivatiseerd. Voordat deze parkeergarages zijn aangelegd, ontwikkelt de gemeente een plan voor de bouw van een ondergrondse parkeergarage aan de Wedren.
- De Nijmeegse parkeertarieven blijven in lijn met het gemiddelde van alle grote steden (100.000+) zodat Nijmegen zichzelf niet uit de markt prijst.
- Bij uitgifte van vergunningen gaan bewonersvergunningen vóór zakelijke vergunningen.
- Bij nieuwbouwprojecten in bestaande wijken wordt zoveel mogelijk ondergronds parkeren op eigen terrein doorgevoerd.
- Parkeervergunningen in de wijken alleen als de bewoners er om vragen, en de parkeervergunningen moeten dan betaalbaar zijn. De tarieven voor de vergunningen in de wijken worden daarom de komende vier jaar bevroren.

Veilig verkeer

- Verkeersveiligheid op schoolfietsroutes krijgt de hoogste prioriteit. Verkeersonveilige situaties rond scholen worden direct aangepakt samen met scholen, ouders en leerlingen. De gemeente zorgt voor een digitaal (en telefonisch) meldpunt waar bewoners onveilige verkeerssituaties kunnen aanmelden. Deze lijst wordt openbaar en de gemeente geeft aan

wanneer welke situatie wordt aangepakt. Ook onduidelijke verkeerssituaties worden aangepakt.

- De gemeente betreft bewoners bij het verbeteren van de verkeersveiligheid in wijken.

Schone lucht

- Er komt een landelijke regeling die voertuigen van een label voorziet op basis van de uitstoot van schadelijke gassen. Schone auto's met een minimum aan uitstoot krijgen in Nijmegen korting op parkeertarieven en -vergunningen. Nijmegen stelt in delen van de stad een milieuzone in waar alleen vrachtverkeer met roetfilter of een schone motor (Euro 4 model) toegang hebben.
- Op initiatief van de SP gaan alle stadsbussen en gemeentelijke voertuigen op aardgas rijden. De gemeente moet zich ervoor inspannen dat andere bedrijven en instellingen ook op schone brandstof overgaan.
- Milieuvergunningen voor vervuilende industrieën worden streng gehandhaafd en waar mogelijk aangescherpt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van kennis en ervaring van bewoners en deskundige milieuorganisaties.

Energiezuinige en klimaatvriendelijke stad

- De gemeente blijft het goede voorbeeld geven door duurzaam en fairtrade in te kopen en bij de aanschaf van apparatuur te kiezen voor energiezuinige varianten.
- De grootste winst op energieverbruik is te behalen bij bedrijven. Dat kan door beter advies van onder andere de gemeente en door eisen in de milieuvergunning op te nemen waardoor bedrijven verplicht worden om zuinig om te gaan met energie.
- Door landelijke regels is de nieuwbouw van woningen verplicht energiezuinig. Dat kan nog iets zuiniger, maar dat gaat wel tegen hoge meerkosten. De meeste milieuwinst voor relatief lage kosten is te halen bij oude woningen. We zetten daarom vol in op grootscheepse renovatie van oude (huur)woningen waardoor we het energieverbruik van Nijmeegse huishoudens komende jaren fors verlagen.
- Gemeentelijke gebouwen worden zoveel mogelijk benut voor het opwekken van zonne-energie. De gemeente stimuleert en faciliteert bedrijven en particulieren tot het aanleggen van zonnepanelen op hun eigen gebouwen.
- In Nijmegen Noord komen op korte termijn langs de A15 vijf windmolens die gezamenlijk zo'n 6000 Nijmeegse gezinnen van schone stroom kunnen voorzien.
- De gemeente participeert in de ontwikkeling van de techniek warmtekrachtkoppeling en het gebruik van aardwarmte bij nieuwbouwprojecten.

Plastic afval beter scheiden

- In Nijmegen zetten we maximaal in op hergebruik van plastic. Zolang de rijksoverheid alleen subsidie geeft voor gescheiden inzameling halen we plastic afval huis aan huis op. Voor succesvolle afvalscheiding is het wel nodig dat de groene vuilniszak van 50 cent wordt afgeschaft. De ervaring leert dat een tarief(zak) voor het restafval leidt tot ontwijkgedrag van de burger: het gescheiden plastic raakt hierdoor vervuild met restafval. Veel goedkoper is het om met scheidingsinstallaties het plastic achteraf van het restafval te scheiden. Zodra de rijksoverheid ook hiervoor subsidie geeft, stappen we over van gescheiden inzameling naar nascheiding. Dit is niet alleen goedkoper, maar per saldo ook beter voor het milieu.

Heumensoord niet verkopen

- Er is geen enkele reden om Heumensoord te verkopen. Het huidige bosbeheer van Heumensoord staat op een bijzonder hoog peil. Uit heel Nederland komen deskundigen en natuurvrienden kijken hoe in Heumensoord aan natuurlijk bosbeheer wordt gedaan. Kleinschalige kap van bomen om er heide van te maken is acceptabel, een grote kale heidevlakte tussen Nijmegen en Malden is onwenselijk.

HOOFDSTUK 6: CULTUUR

Nijmegen is een cultuurstad aan het worden: de oudste stad van het land waar muziek (Doornroosje), film (Joris Ivens), historie en literatuur speerpunten zijn. De musea worden goed bezocht. Door het SP-initiatief van de Kunstbus bezoeken nu jaarlijks 4.000 basisschoolkinderen de Nijmeegse musea. Tal van festivals en culturele manifestaties (bijvoorbeeld Gebroeders van Limburg) maken Nijmegen tot een bruisende stad. Vrijwel zeker blijft de Vasim behouden als plek waar alternatieve kunst een kans moet krijgen. Tal van kleine culturele organisaties zijn tot bloei gekomen en zorgen voor een prettig kunstklimaat in de stad. Kunst in de wijken komt langzaam van de grond en zorgt mede voor een betere leefbaarheid in de wijken.

Zorgenkind blijft de Keizer Karel Podia (KKP). Waar andere culturele instellingen er in zijn geslaagd hun broek grotendeels zelf op houden, zakt die van de KKP steeds verder af. Met als dieptepunt de huidige malaise. We stellen voor om van de KKP een gemeentelijke schouwburg en concertzaal te maken die daarmee volledig onder financieel toezicht van de gemeente staat. Ook met de bibliotheek (OBGZ) blijven zich problemen voordoen. Tegen de wens van de bewoners en de SP in worden de wijkfilialen in Brakkenstein, Hatert, Hengstdal en Oud West omgebouwd tot veredeld uitleenpunt. Als het aan ons ligt worden het weer volledige wijkbibliotheken.

De afgelopen periode is het de Nijmeegse cultuur voor de wind gegaan. Tal van initiatieven zijn ontwikkeld mede door steun van de SP. De komende periode zal beslist lastiger worden, omdat Nijmegen niet ontkomt aan een harde bezuinigingsronde door het kabinet Balkenende-Bos. Onze inzet blijft: niet bezuinigen op belangrijke voorzieningen.

De inhoud van cultuur weer centraal

- De zoveelste reorganisatie van de Keizer Karel Podia (KKP) is mislukt, waarmee onomstotelijk is aangetoond dat de KKP niet op eigen benen kan staan. Vanuit de gemeente is er nooit grip op de zaak gekomen omdat de KKP altijd op een te grote afstand stond. De KKP wordt als zelfstandige NV (Mensec) opgeheven en ondergebracht bij de gemeente. Daarmee wordt de KKP een gemeentelijke schouwburg en concertzaal. Door van de KKP een gemeentelijke dienst van de maken vallen schouwburg en Vereniging voortaan rechtstreeks onder gemeentelijk financieel toezicht zodat tijdig kan worden ingegrepen in de bedrijfsvoering.
- Doornroosje moet de komende periode definitief verhuizen naar de TPG-locatie tussen Centraal Station en politiebureau. Daarmee is een bloeiende toekomst voor een van de beste pop-podiums van Nederland gegarandeerd.
- De Vasim moet een betaalbaar alternatief atelier zijn voor tal van experimentele kunstvormen, de rol van het publiek moet versterkt worden.
- Kunst en cultuur moeten (nog) meer de wijken in worden gebracht (community arts). Uitgangspunt hierbij is: de wijk in waar het kan, centraal aanbieden waar het moet.
- Het amateurkunstklimaat is belangrijk voor Nijmegen. Het versterkt betrokkenheid van bewoners bij hun wijk, het maakt jonge mensen creatief en talentontwikkeling zorgt voor doorstroming naar beroepsopleidingen. Het amateurkunstklimaat wordt gesterkt door enkele jaarlijkse evenementen zoals het Pepernotencircus en het amateurtheater festival.
- Naast de professionele kunst moet de amateurkunst bevorderd worden; optredens in wijkcentra, verzorgingstehuizen en dergelijke worden met kleine subsidiebedragen beloond.
- Het ontvangen van subsidie is niet vrijblijvend, van subsidieontvangers wordt verwacht dat zij er iets voor terug doen richting publiek (belastingbetalers).

- Er moet ruimte zijn voor nieuwe culturele experimenten. Culturele instellingen moeten betaalbare huisvesting krijgen.
- Voor alle gesubsidieerde instellingen geldt: het salaris van de directeur bedraagt nooit meer dan 120.000 euro per jaar.

Geen bezuiniging bibliotheekfilialen, nieuw filiaal in Meijhorst

- De bezuiniging op de wijkbibliotheken wordt teruggedraaid. Brakkenstein, Hatert, Hengstdal en Oud-West houden een wijkbibliotheek met een volwaardig aanbod van jong tot oud. Ook andere wijkbibliotheken met een beperkte collectie worden stapsgewijs uitgebreid tot volwaardige filialen met een collectie voor alle leeftijden en doelgroepen. Meijhorst krijgt weer een volwaardige wijkbibliotheek.
- We schaffen het leengeld af (50 cent) voor boeken die van het ene naar het andere filiaal worden vervoerd.
- Het bestuur van de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) krijgt niet langer de ruimte om zelfstandig te bepalen waar bibliotheekfilialen komen (of dicht gaan) en wat de inhoudelijke eisen zijn die aan zo'n filiaal worden gesteld. De gemeente betaalt en bepaalt, de OBGZ voert uit.

Cultuur(educatie) bereikbaar, ook voor lage inkomens

- Kunsteducatie is erg belangrijk. Bij kinderen en jongeren ligt de basis voor verdere kunstparticipatie in de stad. Kunsteducatie is er niet alleen om bij te dragen aan esthetische ontwikkeling van jonge mensen, goede kunsteducatie maakt jonge mensen sterk, mondig en levert een positieve bijdrage aan de maatschappij.
- Door de SP is er een cultuurfonds gekomen voor gezinnen met een laag inkomen. Hieruit krijgen schoolgaande kinderen een korting van 225 euro voor cultuureducatie, bijvoorbeeld in de Lindenberg. We houden het cultuurfonds in stand en zorgen ervoor dat er nog meer kinderen gebruik van gaan maken.
- In 2008 startte het experiment met de Nijmeegse Kunstbus. Aanleiding was dat veel scholen problemen hadden met het leerlingenvervoer naar musea. Het SP-voorstel om de Kunstbus te realiseren, bleek een schot in de roos. Jaarlijks brengen inmiddels meer dan 4000 leerlingen een bezoekje aan musea en andere podia. We houden de Kunstbus in stand en breiden het initiatief mogelijk uit naar nog meer basisscholen.

Cultuurhistorie zichtbaar maken

Cultuurhistorie is wezenlijk voor de toekomst: voor de identiteit, samenhang, trots en het zelfbewustzijn van de stad en haar bewoners. Een rijk cultuurhistorisch profiel heeft een groot economisch belang, voor stads promotie, voor toerisme, voor vestiging van bedrijven en bewoners. Nijmegen is de oudste stad van Nederland. Het verleden van Nijmegen kent 3 hoogtepunten: de Romeinse oudheid, de Middeleeuwen en de periode van het industriële erfgoed. Daarom:

- Behoud en toegankelijk maken van de belangrijkste resten uit de periode van de Romeinen, de Middeleeuwen en het industriële erfgoed.
- Behoud van filmhistorisch materiaal.
- Meer wijkgerichte projecten, waarbij exposities in buurthuizen en scholen de identiteit van de wijk moeten versterken.
- Culturele organisaties binden zodat ze sterker worden, we merken nu een te grote versnippering van allerlei culturele clubjes.

- De gemeente geeft blijvende steun aan het initiatief van de Stichting Oude Stad (SOS) om de historie van de Hezelstraat en omgeving bloot te leggen. Ook in de wijken kan meer gedaan worden met de cultuurhistorie, zoals het Romeinse Waterkwartier.
- Herbouw van de Donjon heeft onze steun, wij staan achter de uitslag van het referendum. De voorwaarden bij het referendum blijven overeind: herbouw vindt alleen plaats met authentiek materiaal, herbouw kost de gemeente geen geld, de toren moet openbaar toegankelijk zijn zodat iedereen van het uitzicht kan genieten. De gemeenteraad heeft het laatste woord over de (mogelijk commerciële) invulling van de Donjon. De Donjon gaat een onderdeel vormen van het speerpunt Middeleeuwen.

HOOFDSTUK 7: ONDERWIJS EN SPORT

Voor kinderen en jongeren is de school een belangrijke ontmoetingsplek. Kleinschaligheid in het onderwijs is essentieel om een veilige leeromgeving voor kinderen te creëren. De trend is op dit moment echter omgekeerd. Schoolbesturen en managers kijken steeds meer naar de financiën en kiezen daarom voor schaalvergroting. Gevolg: samenvoeging van de Rode en Blauwe Buut en één grote vmbo-school in Lindenholt. De SP wil het tegenovergestelde: kleinschalig onderwijs met het kind centraal. Wij staan voor de menselijke maat in het Nijmeegse onderwijs met kleinschalige en wijkgebonden scholen. Het belang van goed onderwijs spreekt voor zich, het belang van sport kan daarnaast niet genoeg benadrukt worden. Sport is leuk om te doen, maar ook heel belangrijk voor de gezondheid, de motorische en sociale ontwikkeling van kinderen en zeker ook voor de integratie van verschillende bevolkingsgroepen. Afgelopen jaren zijn veel Nijmeegse sportvoorzieningen weer helemaal op orde gebracht. En dat is niet zonder resultaat. De sportdeelname is de afgelopen jaren fors gegroeid, met name bij kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Dat laatste is mede te danken aan het initiatief van de SP om kinderen uit armere gezinnen een korting van 225 euro te geven op een lidmaatschap van de sportvereniging.

Open wijksschool het hart van de buurt

- Kinderen die naar een van de twaalf open wijksscholen gaan, krijgen extra aandacht middels een ruim activiteitenpakket zoals gym, sport en cultuur. Er is veel aandacht voor eventuele achterstand- en opvoedingsbegeleiding.
- Er zijn in de stad steeds meer 'sportieve scholen'. Het is wenselijk dat ook het aantal 'kunst- en cultuurscholen' groeit.
- Ondanks die extra aandacht kampen de open wijksscholen met een identiteitsprobleem. Er zal alles aan moeten worden gedaan om de open wijksscholen uit te laten groeien tot kansrijke scholen waar kinderen, ouders en wijkbewoners niet alleen voor onderwijs komen, maar ook voor activiteiten die per wijk verschillend kunnen zijn.
- Open wijksscholen moeten een functie krijgen bij het tegengaan van taalachterstand maar we mogen ook denken aan computerlessen voor ouderen die anders de aansluiting bij de moderne samenleving dreigen te gaan missen.
- Ontwikkelingen van schaalvergroting zoals we die de laatste decennia hebben gezien willen wij bestrijden. We geloven in kleinschalige scholen waar de menselijke maat de boventoon voert, waar de directeur alle kinderen en ouders kent. Het kind moet centraal staan, niet het economische gewin van schoolbesturen.
- De faciliteiten voor de huidige open wijksscholen moeten minimaal op hetzelfde peil blijven.
- Waar nuttig en noodzakelijk dient de openstelling van de school opgerekt te worden.
- De buurt moet sterker bij de school betrokken worden.

Verschil tussen kansrijke en kansarme scholen heffen we op

- Helaas kennen we ook in Nijmegen het fenomeen dat naar de ene school veel kansrijke kinderen gaan en naar een andere school veel kansarme. Dit noemen we segregatie. Kansarme leerlingen hebben ouders met een laag inkomen en/of een lage opleiding, de rest van de kinderen noemen we kansrijk.
- We streven naar scholen met een goede mix (70% kansrijk en 30% kansarm), omdat dit het beste is voor iedereen. Kinderen die alleen met een kansrijke omgeving te maken hebben missen veel van de dagelijkse realiteit. Een leven tussen alleen probleemsituaties is echter ook onwenselijk en vaak onmenselijk. Nijmegen is als eerste in het land overgegaan naar een

centraal inschrijfpunt waarbij ouders nog steeds kunnen kiezen, maar waarbij het uiteindelijk wel de bedoeling is dat de goede mix wordt gemaakt.

- We handhaven het centraal inschrijfpunt met als doel dat zoveel mogelijk kinderen in de eigen wijk naar school gaan. Als op elke school gegarandeerd goed onderwijs wordt gegeven in kwalitatief goede schoolgebouwen, dan is het totaal onnodig dat kinderen hun eigen school in de buurt voorbij lopen om naar een school te gaan ver van het ouderlijk huis. Dat laatste is eveneens slecht voor een goede integratie binnen wijk en buurt.
- Het is niet langer de bedoeling dat kansrijke scholen alleen maar groeien en kansarme scholen leeglopen. Dan betaalt de belastingbetaler enerzijds voor de uitbreiding van een school en anderzijds voor leegstand. Als vrijheid van onderwijs betekent dat we onnodig dubbel moeten betalen, doen wij daar niet aan mee. Daarom is het nuttig dat zogenaamde schoolplafonds worden vastgesteld om ongewenste groei tegen te gaan zodat scholen kleinschalig blijven.
- De afspraken met alle schoolbesturen over de onderwijshuisvestingsgelden worden door de gemeente strikt gehandhaafd. Nu lijken de besturen van met name het middelbaar onderwijs het niet te nauw te nemen met de afspraken om 'witte vlucht' tegen te gaan.

Offensief tegen achterstand en achterstelling

- Taal- en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen moeten vroegtijdig worden opgespoord door het consultatiebureau. Voor ouder en kind moeten speciale programma's komen om geconstateerde achterstand zo snel mogelijk in te lopen. Ook als pas op latere leeftijd (tot en met 12 jaar) achterstanden worden 'ontdekt' komen ouders en kind voor zo'n programma in aanmerking.
- Om achterstanden te voorkomen stimuleert de gemeente dat kinderen vanaf twee jaar tenminste twee dagdelen per week naar de peuterspeelzaal gaan.
- Samen met het beroepsonderwijs, het voortgezet onderwijs en de nieuwe bovenschoolse voorziening start de gemeente een offensief tegen schooluitval. Het doel is: geen leerling gaat zonder diploma of certificaat van school.

Beroepsonderwijs verdient beter

- We zetten ons in voor wijkgebonden en kleinschalige vmbo-scholen. Uitgangspunt is maximaal 600 leerlingen. Een grote vmbo-school in Lindenholt voor 840 leerlingen is wat ons betreft te groot.
- De leerlingen krijgen de aandacht die ze verdienen en praktijkgericht onderwijs. Initiatieven daarvoor worden door de gemeente ondersteund.
- Samen met bedrijfsleven en beroepsonderwijs wordt een opleidingsverbond gesloten zodat er voldoende geschikte stageplaatsen en leer-werktrajecten komen voor scholieren en (voortijdig) schoolverlaters.

Schoolfonds voor lagere inkomens blijft in stand

- Het schoolfonds voor alle gezinnen met een laag inkomen blijft in stand. Met dit SP-initiatief krijgen ouders een tegemoetkoming op de aanschaf van boeken, aanvullende leermiddelen, excursies en andere schoolfestiviteiten. Scholen geven in het voortgezet onderwijs een korting van 100 euro per kind en in het basisonderwijs een korting van 50 euro per kind.

Laat kinderen en jongeren samen sporten

- Door de SP is er een sportfonds gekomen voor gezinnen met een laag inkomen. Hieruit krijgen schoolgaande kinderen een korting van 225 euro op één lidmaatschap van de

sportclub. We houden het sportfonds in stand en zorgen ervoor dat er nog meer kinderen gebruik van gaan maken.

- Geen kind gaat van de basisschool zonder een zwemdiploma.
- We blijven inzetten op het opknappen van sportcomplexen. Goede voorzieningen zorgen dat meer mensen er gebruik van zullen maken.
- We gaan segregatie tegen door bij het verlenen van subsidies te sturen op initiatieven die de integratie bevorderen.
- Kleine sportclubs gaan we ondersteunen met verenigingsondersteuning zoals nu ook al bij grote sportclubs gebeurt.
- We voeren een Sportstrippenkaart in waarmee jongeren samen vanuit school kennis kunnen maken met sportverenigingen in hun eigen buurt.
- We breiden het aantal vakleerkrachten gymnastiek in het basisonderwijs verder uit.
- Veelbelovende particuliere initiatieven, zoals Futsal Chabbab en de skatehal Waalhalla, kunnen op onze steun rekenen.

Tweede ring voor Goffertstadion

- Een tweede ring op het Goffertstadion krijgt onze steun als NEC over voldoende reserves beschikt voor moeilijke tijden. Het financiële risico voor een tweede ring willen we niet neerleggen bij de belastingbetaler. Arnhemse toestanden moeten we voorkomen.

Topsportthel voor Nijmegen niet noodzakelijk bij Goffertstadion

- De topsportthel moet er komen, want VoCASA, Matrixx Magixx, Top Judo Nijmegen en Hazenkamp zijn toe aan een nieuwe accommodatie. Deze topsportthel moet geen prestigeproject worden, maar moet ten eerste voldoende ruimte bieden aan de sportclubs.
- Er is geen enkele harde noodzaak dat de topsportthel bij het Goffertstadion komt (in combinatie met een tweede ring). Onderzoek moet uitwijzen wat het beste is, rekening houdend met de financiën, bereikbaarheid en leefbaarheid:
  1. alles bij de Goffert
  2. de bouw van topsporthallen met de medische en onderwijsclusters op de plek van de Jan Massinkhal of Jonkerbosplein.
  3. vestiging van het Huis van de Topsport op de oude Compaq-locatie langs de Nieuwe Dukenburgseweg eventueel in combinatie met alle trainingsfaciliteiten voor NEC.

HOOFDSTUK 8: FINANCIËN EN BESTUUR

De gemeentelijke lasten in Nijmegen zijn op dit moment heel gemiddeld. Nijmegen is veruit de goedkoopste stad van Nederland voor mensen met een huurwoning. Daar zijn we als SP heel erg trots op. Het gaat dan om ruim de helft van de bevolking met de laagste inkomens. Mensen met een koopwoning zijn nu in Nijmegen goedkoper uit dan in twee van de drie grote steden. Voor bedrijven neemt Nijmegen een koppositie in. Overigens betalen enkele grote bedrijven en instellingen (3,5% van alle bedrijven) samen de helft van alle lasten. Het zou vrij eenvoudig zijn om de lasten voor (grote) bedrijven fors te verlagen, maar dat betekent wel dat de Nijmeegse bevolking hiervoor de rekening betaalt via flink hogere belastingen en afbraak van belangrijke voorzieningen. De SP kiest hier niet voor: Nijmegen gaat door met het beleid van sterkste schouders, zwaarste lasten.

Het kabinet Balkenende-Bos gaat komende jaren fors bezuinigen op gemeenten. Ook Nijmegen ontkomt niet aan die landelijke bezuinigingswoede. Waar vrijwel alle partijen kiezen voor belastingverlaging en bezuinigingen op voorzieningen, kiest de SP hier niet voor. Met een SP-wethouder op financiën hebben we de stad de afgelopen jaren financieel kerngezond gemaakt. We beschikken over reserves waar andere steden jaloers op zijn. Die reserves gaan we nu gebruiken. Wij blijven investeren in belangrijke voorzieningen voor de wijken en de stad.

Sterkste schouders zwaarste lasten

- We heffen belastingen zoveel mogelijk naar draagkracht (WOZ-waarde). Zo is 90 procent van de Nijmeegse bevolking beter af als de afvalstoffenheffing wordt afgeschaft en via de OZB wordt geheven. Alle huurders en 80 procent van de woningeigenaren zijn dan goedkoper uit.
- Grote bedrijven betalen nu nauwelijks rioolheffing, waardoor kleine bedrijven te veel betalen. Als alle bedrijven naar draagkracht rioolbelasting betalen is 97 procent van de bedrijven goedkoper uit. We schaffen de maximering van het rioolrecht (stapsgewijs) af waardoor het rioolrecht voor kleine ondernemers bijna wordt gehalveerd. Deze lastenverlaging kan kleine ondernemers jaarlijks bijna 100 euro opleveren.
- Met een halvering van het reinigingsrecht (afvalinzameling) zouden kleine ondernemers nog eens 125 euro per jaar kunnen besparen. Voor kleine ondernemers met een bedrijfje aan huis schaffen we het reinigingsrecht helemaal af. De kosten worden betaald door een kleine verhoging van de OZB voor alle bedrijven, zodat ook hier geldt: sterkste schouders, zwaarste lasten.

Gemiddelde gemeentelijke lasten in Nijmegen

- Nijmegen moet de goedkoopste stad van Nederland blijven voor mensen met een huurwoning, Met het afschaffen van de afvalstoffenheffing is dat gegarandeerd.
- Voor mensen met een koopwoning koerst Nijmegen op een gemiddelde positie van alle grote steden (100.000+). We hoeven niet duurder te zijn dan anderen, maar ook niet goedkoper. Goede voorzieningen in de wijken en de stad vragen om een redelijke belasting.
- De Nijmeegse parkeertarieven blijven in lijn met het gemiddelde van alle grote steden.

Hoe gaan we alles betalen

- Onze wensen voor nieuw beleid zijn heel beperkt vergeleken met de mogelijk tientallen miljoenen die aan landelijke bezuinigingen op Nijmegen afkomen. De belangrijkste opgave voor de komende jaren is de landelijke bezuinigingen van Balkenende-Bos het hoofd te bieden. Dat kan door gebruik te maken van gemeentelijke reserves en a-structurele ruimte in de begroting maximaal te benutten. Hiermee kunnen we zo'n 100 miljoen aan eenmalige

middelen inzetten om de komende vier tot vijf jaar zo'n 20 tot 25 miljoen aan landelijke bezuinigingen op te vangen. Zolang de landelijke bezuinigingen dit bedrag niet overschrijden kunnen we de komende jaren probleemloos doorkomen zonder te bezuinigen op voorzieningen in de stad.

- De gemeente kan structureel enkele miljoenen besparen door minder uit te geven voor beleid, overhead en inhuur van personeel. Van grotere gesubsidieerde instellingen kunnen we vragen om eventuele reserves aan te spreken en ook te bezuinigen op beleid en overhead. Op uitvoering willen we niet bezuinigen.
- In noodgevallen kunnen we kiezen voor een tijdelijke gemeentelijke personeelsstop en interne banencarrousel, waardoor binnen de gemeentelijke organisatie tijdelijk sprake is van onderbezetting op verschillende functies. Dit is in beginsel een ongewenste situatie, maar nog altijd beter dan snijden op belangrijke voorzieningen in de stad.
- Uitgangspunt voor de jaarlijkse OZB-stijging is dat deze de gemiddelde stijging van de gemeentelijke kosten (de CBS-index) blijft volgen. Elke lagere indexering leidt ertoe dat we moeten inleveren op voorzieningen.

Raadsleden snijden in eigen vlees

De bruto vergoeding voor Nijmeegse raadsleden wordt tegen de wens van de SP vanaf volgend jaar verhoogd van 1925 euro naar 2129 euro per maand (+11%). SP-raadsleden dragen hun raadsvergoeding vrijwillig af aan de partij, zodat hiermee landelijke en lokale activiteiten betaald kunnen worden. Daar tegenover staat een vaste vergoeding voor onkosten, omdat ook SP-raadsleden er geen geld bij hoeven te leggen.

- In tijden van bezuinigingen past het niet dat de vergoeding van politici verhoogd wordt. Daarom moeten Nijmeegse raadsleden genoeg nemen met het wettelijk toegestane minimum van 1703 euro per maand. Dat is nog steeds een riant vergoeding voor een nevenfunctie, helemaal als je het vergelijkt met het wettelijk minimumloon van 1408 euro per maand waar iemand 40 uur per week voor moet werken. Als alle vergoedingen voor raadsleden, collegeleden en adviescommissies verlaagd worden naar het wettelijk minimum (80% van het maximum) dan bespaart dat de stad op jaarbasis een half miljoen euro.

Stadsregio democratisch kiezen

De Stadsregio Arnhem Nijmegen neemt belangrijke beslissingen over zaken als openbaar vervoer en woonruimteverdeling. Met samenwerking op regionaal niveau is niet mis. Op dit moment ontbreekt echter elke democratische legitimatie, omdat de stadsregioraad bestaat uit willekeurig gekozen vertegenwoordigers van elke aangesloten gemeente.

- De bevolking moet de vertegenwoordigers in de Stadsregio Arnhem Nijmegen rechtstreeks kiezen. Taken en bevoegdheden van de Provincie Gelderland kunnen dan worden overgedragen aan de Stadsregio Arnhem Nijmegen. De Provincie Gelderland kan vervolgens worden opgeheven door taken over te dragen aan een aantal regio's.